

Diákönkormányzatok működése

Rendelkezők:

- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről (továbbiakban: Nkt.)
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról

1. Diákönkormányzatról általában

Az érdekképviselőihez való jog alapvető jog.

Nkt. 48.§ (1) bekezdés értelmében, az iskola, a kollégium tanulói a nevelés-oktatással összefüggő közös tevékenységük megszervezésére, a demokráciára, közéleti felelősségre nevelés érdekében - a házirendben meghatározottak szerint - diákköröket hozhatnak létre, amelyek létrejöttét és működését a nevelőtestület segíti.

Létrehozása nem kötelező, de ha megalakul, akkor kötelező vele az együttműködés.

(2) A diákkörök döntési jogkört gyakorolnak - a nevelőtestület véleménye meghallgatásával - saját közösségi életük tervezésében, szervezésében, valamint tisztségviselőik megválasztásában, és jogosultak képviseltetni magukat a diákönkormányzatban.

(3) A tanulók, diákkörök a tanulók érdekeinek képviseletére diákönkormányzatot hozhatnak létre. A diákönkormányzat munkáját e feladatra kijelölt, felsőfokú végzettségű és pedagógus szakképzettségű személy segíti, akit a diákönkormányzat javaslatára az intézményvezető bíz meg ötéves időtartamra.

20/2012. EMMI rendelet 120. § (3) bekezdése kimondja, hogy a diákönkormányzat SZMSZ-ét a választó tanulóközösség fogadja el, és a nevelőtestület hagyja jóvá. Az SZMSZ jóváhagyása csak akkor tagadható meg, ha az jogszabálysértő vagy ellentétes az iskola SZMSZ-ével, házirendjével. Az SZMSZ jóváhagyásáról a nevelőtestületnek a jóváhagyásra történő betérjesztést követő harminc napon belül nyilatkoznia kell. Az SZMSZ-t vagy annak módosítását jóváhagyottnak kell tekinteni, ha a nevelőtestület harminc napon belül nem nyilatkozik.

Az intézményvezető felel a diákönkormányzatokkal való megfelelő együttműködésért. (*Nkt. 69.§ (2)*)

A DÖK működési feltételeiről a fenntartó gondoskodik. (*Nkt.84 (2)*)

Működéshez szükséges feltételeket (helyiségek, berendezések használata, költségvetési támogatás) – iskola, kollégium SZMSZ-e tartalmazza. (*20/2012. EMMI 4. § (2) c)*)

20/2012. EMMI rendelet 120. § (1) bekezdés értelmében, ha az iskolában, kollégiumban több diákönkormányzat tevékenykedik, az járhat el a nevelési-oktatási intézmény egészét érintő ügyekben, amelyeknek a megválasztásában a legtöbb tanuló vett részt, feltéve, hogy ily módon a tanulók több mint ötven százalékának képviselete biztosított. Ilyen diákönkormányzat hiányában az iskolában, kollégiumban működő diákönkormányzatok a nevelési-oktatási

intézmény egészét érintő ügyek intézésére közös szervezetet hozhatnak létre, vagy megbízhatják valamelyik diákönkormányzatot.

20/2012. EMMI rendelet 84.§ (6) bekezdése szerint, a jogszabályban meghatározottakon túl felbontás nélkül kell a címzetthez továbbítani a névre szóló iratokat, a diákönkormányzat, az óvodaszék, az iskolaszék, a kollégiumi szék, az intézményi tanács, a szülői szervezet, a munkahelyi szakszervezet részére érkezett leveleket, továbbá azokat az iratokat, amelyek felbontásának jogát a vezető fenntartotta magának.

20/2012. EMMI rendelet 120.§ (7) bekezdése rendelkezik arról, hogy a diákönkormányzat feladatainak ellátásához térítésmentesen használhatja az iskola, a kollégium helyiségeit, berendezéseit, ha ezzel nem akadályozza az iskola, a kollégium működését.

20/2012. EMMI rendelet 120.§ (8) bekezdése szerint, a diákközségi ülés összehívását az iskolai, kollégiumi diákönkormányzat vezetője kezdeményezi, a tanév helyi rendjében meghatározottak szerint. (9) A diákközségi ülés napirendi pontjait a közgyűlés megrendezése előtt tizenöt nappal nyilvánosságra kell hozni. (10) A diákönkormányzatok jogosultak szövetséget létesíteni, továbbá ilyenhez csatlakozni. A szövetség az iskolában, kollégiumban a diákönkormányzat jogait nem gyakorolhatja.

2. Diákönkormányzat jogkörei

- a) Döntési jogkör
- b) Véleményezési, javaslattételi jogkör
- c) Kötelező véleményt kérni a diákkormányzattól

3. A DÖK döntési jogköre

20/2012. EMMI rendelet 120.§ (2) bekezdés értelmében, a diákönkormányzat a nevelőtestület véleményének kikérésével dönt

- a) saját működéséről,
- b) a diákönkormányzat működéséhez biztosított anyagi eszközök felhasználásáról,
- c) hatáskörei gyakorlásáról,
- d) egy tanítás nélküli munkanap programjáról,
- e) az iskolai, kollégiumi diákönkormányzat tájékoztatási rendszerének létrehozásáról és működtetéséről, valamint
- f) amennyiben az intézményben működik, a nevelési-oktatási intézményen belül működő tájékoztatási rendszer szerkesztősége tanulói vezetőjének, felelős szerkesztőjének, munkatársainak megbízásáról.

4. A DÖK véleményezési, javaslattevési jogköre

20/2012. EMMI rendelet 120.§ (4) bekezdés kimondja, hogy a diákönkormányzat véleményt nyilváníthat, javaslattal élhet a nevelési-oktatási intézmény működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben.

5. Kötelező véleményt kérni a diákkormányzattól

20/2012. EMMI rendelet 120.§ (6) bekezdése rendelkezik arról, hogy azokban az ügyekben, amelyekben a diákönkormányzat véleményének kikérése kötelező, a diákönkormányzat képviselőjét a tárgyalásra meg kell hívni, és az előterjesztést, valamint a meghívót - ha jogszabály másképp nem rendelkezik - a tárgyalás hatánapját legalább tizenöt nappal megelőzően meg kell küldeni a diákönkormányzat részére.

Milyen ügyekben kötelező kikérni a DÖK véleményét?

- az iskolai SZMSZ jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt
- a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt
- az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor
- a házirend elfogadása előtt
- a tanulók közösségét érintő kérdések meghozatalánál
- a tanulók helyzetét elemző, értékelő beszámolók elkészítéséhez, elfogadásához
- a tanulói pályázatok, versenyek meghirdetéséhez, megszervezéséhez
- az iskolai sportkör - a munkaterv részét képező - szakmai programjának megállapításához,
- az egyéb foglalkozás formáinak meghatározásához,
- a könyvtár, a sportlétesítmények működési rendjének kialakításához,
- az intézményi SZMSZ-ben meghatározott ügyekben,
- az iskolai étkeztetés keretében biztosított ételek minőségéről, az iskola házirendjében szabályozott módon.

6. Egyéb jogok

Nkt. 39.§ (2) Az iskolaszék és a diákönkormányzat, szülői szervezet a jogainak megsértése esetén tizenöt napon belül a fenntartóhoz jogszabálysértésre hivatkozással fellebbezést nyújthat be. A fenntartó döntése - a (3) bekezdésben meghatározott kivétellel - a közigazgatási ügyben eljáró bíróság előtt megtámadható. A keresetlevelet a bíróságnál kell benyújtani.

A DÖK kezdeményezésére nevelőtestületi értekezlet összehívható. (20/2012. EMMI r. 117. § (2) c))

Intézményi tanács, iskolaszék létrehozásának kezdeményezésére jogosult a DÖK képviselője, ennek hiányában tanulók 20%-a. Iskolaszék alakulhat – oktatási szereplők együttműködésének előmozdítás érdekében – szülők, nevelőtestület, DÖK azonos számú képviselőjéből. (20/2012. EMMI r. 121.§ (1) c); 122.§ (1) c))

20/2012. EMMI rendelet 130. § (5) bekezdése szerint, az intézményben üzemelő élelmiszer-árúsító üzlet nyitvatartási rendjének és az áruautomata működtetési időszakának a megállapodásban történő meghatározásához a nevelési-oktatási intézmény vezetője beszerzi a fenntartó, az iskolai, kollégiumi szülői szervezet, közösség és az iskolai, kollégiumi diákönkormányzat egyetértését.

169. § (9) A nevelési-oktatási intézménynek lehetővé kell tenni az óvodaszék, az iskolaszék, a kollégiumi szék, ezek hiányában a szülői szervezet, közösség és az iskolai diákönkormányzat képviselője részvételét a tanuló- és gyermekbaleset kivizsgálásában.

7. Kötelezettségek

Alapvető kötelezettsége a tanulók érdekeinek képviselése.

A DÖK-höz intézett kérdések esetén 15 napon belül választ adjon. (Nkt. 46.§ (6) g))

Ha jogszabály a szülő, a szülői szervezet vagy a szülők képviselője részére kötelezettséget vagy jogot állapít meg, nagykorú tanuló esetén a kötelezettségek teljesítése, a jogok gyakorlása a tanulót - az iskolaszékbe történő delegálás kivételével -, a DÖK-öt, a tanulók képviselőjét illeti meg vagy terheli. (Nkt. 46. § (8))

20/2012. EMMI r. 117. § (1) A nevelőtestület, a feladatkörébe tartozó ügyek előkészítésére vagy eldöntésére tagjaiból - meghatározott időre vagy alkalmilag - bizottságot hozhat létre, valamint egyes jogköreinek gyakorlását átruházhatja a szakmai munkaközösségre, az iskolaszékre vagy a diákönkormányzatra. Az átruházott jogkör gyakorlója a nevelőtestületet tájékoztatni köteles - a nevelőtestület által meghatározott időközönként és módon - azokról az ügyekről, amelyekben a nevelőtestület megbízásából eljár. Ezeket a rendelkezéseket nem lehet alkalmazni a pedagógiai program, az SZMSZ és a házirend elfogadására.

DÖK felhívhatja a felek figyelmét a fegyelmi eljárás megindításakor az egyeztető eljárás lehetőségére. Fegyelmező intézkedések kiszabása előtt: mediáció, esetmegbeszélés lehetősége, illetve egyéb illetékes szakember bevonása.

8. Érdekegyeztetés

- Legfontosabb a diákok érdekeinek közvetítése
- Iskolán belül, valamint oktatási igazgat irányításában résztvevők felé
- Országos diákszervezet keretein belül - állami lehetőség
- Képviseltetheti magát a köznevelés-stratégiai Kerekasztalnál

Köznevelés-stratégiai Kerekasztalnál: Az országos szülői és diákképviselők egy-egy fő rendes tagot és egy-egy fő póttagot választanak a Kerekasztalba.

A delegáltak személyéről a delegáló szervezet dönt. Az országos szülői és diákképviselők által történő választást megelőzően jelölésre kerül sor. A választást megelőző jelölésben azok az országos diákszervezetek, valamint DÖK-i szövetségek vehetnek részt, amelyek alapszabályuk és bírósági nyilvántartásba vételük igazolásával, illetve a DÖK-i szövetség alapdokumentumával és a képviselt intézményi DÖK-ok listájával az EMMI köznevelésért felelős helyettes államtitkárának titkárságán jelentkeztek.